
Polonistyka w Jugosławii.

Biuletyn Polonistyczny 15/46, 65-68

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

- I. Prace dyplomowe literaturoznawcze: Pozytywistyczne elementy w "Lalce" Prusa; Ideowo-artystyczna analiza "Pana Balcera w Brazylii" M.Konopnickiej; Ideowo-artystyczna analiza "Krótkiej rozprawy między panem, wójtem i plebanem" M.Reja; Ideowo-artystyczna analiza "Fircyka w zalotach" F.Zabłockiego; Ideowo-artystyczna analiza "Moralności pani Dulskiej" G.Zapolskiej; Postaci kobiece w "Nocach i dniach" M.Dąbrowskiej.
- II. Prace dyplomowe językoznawcze: Konstrukcja "mieć" z bezokolicznikiem; Czeskie i niemieckie pożyczki w języku polskim; Różnica w sufiksacji rzeczowników polskich i bułgarskich, oznaczających to samo pojęcie; Rzeczowniki od czasowników zwrotnych w języku polskim.
- III. Prace seminaryjne literaturoznawcze: Leopold Staff; Analiza dramatu S.Wyspiańskiego "Legion".
- IV. Prace seminaryjne językoznawcze: Przejęcie niemieckiego "s" w języku polskim; Opozycja e/o w języku rosyjskim i polskim; Przejęcie niemieckiego "z" w języku polskim; Przejęcie niemieckiego "š" w języku polskim.

Dr Andrzej Koronczewski
lektor języka polskiego
w Sofii

POLONISTYKA W JUGOSŁAWII

Polonistyka na uniwersytecie w Lublaniu nie stanowi odrębnego kierunku nauczania, jak w innych uniwersytetach jugosłowiańskich (Belgrad, Zagrzeb). Zajęcia polonistyczne w ramach dotychczasowej struktury studiów slawistycznych traktowane są tu jako zajęcia uzupełniające ogólne wykształcenie slawistyczne studentów, co określa w sposób zasadniczy działalność dydaktyczną i naukową polonistyki.

Dwustopniowy plan dydaktyczny, opracowany przez wykładowczynię języka i literatury polskiej na uniwersytecie w Lublaniu, prof. Rozkę Štefan, obejmuje w pierwszym roku nauczania systematyczną naukę synchronicznej gramatyki języka polskiego, z dodaniem elementów gramatyki historycznej w ujęciu

komparatystycznym. W drugim roku zajęć prowadzone jest przez prof. Rozkę Štefan proseminarium z zakresu stylistyki, poetyki i historii literatury polskiej.

Od kilku lat tematyka ćwiczeń proseminaryjnych skupia się głównie wokół najbardziej istotnych zagadnień z dziedziny stylistyki, interpretacji liryki polskiej i teorii przekładu literackiego. Dobór ćwiczeń podyktowany został potrzebami filologii słoweńskiej.

Równolegle do zajęć prowadzonych przez prof. R. Štefan odbywa się lektorat języka polskiego w wymiarze 2 godz. tygodniowo dla jednej grupy ćwiczeniowej. Lektorat języka polskiego na uniwersytecie w Lubljanie istnieje od r. 1947. Lektorką wówczas była obecna wykładowczyni. Od ok. 10 lat, na mocy międzypaństwowej umowy o współpracy kulturalnej między Polską i Jugosławią, praktyczną naukę języka prowadzi polski lektor - pracownik naukowy jednego z naszych uniwersytetów. Na lektorat uczęszczają przede wszystkim studenci z I i II roku studiów. Prócz kursu dla początkujących i średnio zaawansowanych, w ramach lektoratu prowadzone są także zajęcia konwersacyjne, odbywające się w mniejszych grupach.

Plan zajęć praktycznych zależy jest od osobistych doświadczeń dydaktycznych lektora.

W ujęciu statystyczno-personalnym polonistyka na uniwersytecie w Lubljanie w roku akad. 1971/72 przedstawia się następująco:

wykładowca	-	prof. Rozka Štefan	
lektor	-	mgr Kazimierz Woźniak	
studenci:	wykład kursowy	-	I rok - 6
	wykład kursowy	-	II rok - 5
	lektorat	-	I rok - 10
	lektorat	-	II rok - 4
	kurs konwersacyjny	-	2
	lektorat dla etnologów	-	5

Uniwersytecka polonistyka w Lubljanie narodziła się dopiero po drugiej wojnie światowej. Rozwój jej od początku związany jest z działalnością naukową i pedagogiczną prof. Rozki Štefan, która swoją pracę badawczą rozpoczęła od publikacji drobnych artykułów, przedstawiających literackie paralele

między polskim a słoweńskim romantyzmem. Artykuły te, rozsiiane po słoweńskich pismach literackich, zbliżyły najwybitniejsze dzieła literatury polskiej słoweńskiemu czytelnikowi. W późniejszym okresie prof. Štefan napisała dwa podręczniki, do dziś służące potrzebom kierowanej przez nią sekcji polonistycznej: "Udžbenik poljskega jezika", 1969, i "Poljska književnost", 1960. Drugi z nich stanowi syntetycznie ujęty kurs naszej literatury, od "Bogurodzicy" począwszy, a na dramaturgii Mrożka skończywszy. Na podkreślenie zasługuje dołączona do tego podręcznika bibliografia słoweńskich przekładów z literatury polskiej, którą zestawili, przy współdziałaniu autorki podręcznika, jej uczniowie - Gregor Kocijan, Jože Koruza i Jože Pogacznik. W ostatnich latach praca badawcza prof. R. Štefan koncentruje się wokół tłumaczeń z literatury polskiej. Z pracą tą ściśle koresponduje pomieszczony w czasopiśmie "Slavistična revija" (1960) artykuł "Cankar pri Poljakih", w którym w syntetyczny sposób przedstawiona została polska recepcja dzieł największego słoweńskiego prozaika i dramaturga.

Wkrótce ukaze się przełożony przez prof. Štefan wybór liryki J. Słowackiego i będący już w stadium redakcyjnym przekład "Pana Tadeusza".

W r. 1971 prof. Štefan ogłosiła pracę zawierającą informacje bibliograficzne i historycznoliterackie o 50 autorach polskich, która włączona została do Lexikonu przygotowywanego przez słoweńskie wydawnictwo "Cankarjeva založba".

W czasie swojej pracy pedagogicznej prof. Štefan potrafiła zainteresować problemami literatury polskiej wielu swoich uczniów, którzy również rozpoczęli działalność polonistyczną od przekładów z literatury polskiej. Zatrzymać się tu warto przy takich nazwiskach, jak Dušan Pirc, Cvetana Rebov - przekłady ze współczesnej poezji i prozy, Igor Lampret - przekłady utworów dramatycznych i słuchowisk radiowych. Ten ostatni napisał także ciekawą i wysoko ocenioną pracę seminaryjną z zakresu historii dramaturgii polskiej, w której przedstawił porównawczo sztukę dramaturgiczną Mickiewicza, Wyspiańskiego i Mrożka. Również inni b. uczestnicy seminarium polonistycznego nie porzucili swoich zainteresowań: Gregor Kocijan przygotowuje dalszy ciąg bibliografii przekładów z literatury polskiej na język

słoweński. Franz Drolc, b. lektor języka słoweńskiego na UJ, zajmuje się ewidencją wszelkich kontaktów kulturalnych polsko-słoweńskich.

Piszząc o zainteresowaniach polonistycznych obecnych studentów prof. Štefan, wymienić należy przynajmniej trzy nazwiska: Niko Jež, Majda Škerjanc i Miran Puconia. Zainteresowania najmłodszej generacji polonistycznej w Słowenii koncentrują się głównie wokół zagadnień teoretycznoliterackich i przekładu.

Reasumując, stwierdzić trzeba, że polonistyczny ośrodek w Lublannie mimo specyficznego statusu i szczupłej kadry wykładowców, w pełni realizuje podjęty plan naukowobadawczy i dydaktyczny. Dzięki ofiarnej pracy prof. R. Štefan, życzliwości władz Wydziału i pomocy ze strony "Polonicum" corocznie z polonistycznego seminarium wychodzą młodzi ludzie żywo zainteresowani problemami naszej literatury i języka.

Kazimierz Woźniak
lektor

POLONISTYKA W NIEMCZECH ZACHODNICH

Na Uniwersytecie w BONNIE istnieje lektorat języka polskiego przy Seminarium Sławistycznym, którego kierownikiem jest prof. dr Hans Rothe. Zajęcia z zakresu języka i literatury polskiej odbywają się tylko w ramach lektoratu, który od roku akad. 1969/70 prowadzi dr Jerzy Kasprzyk z UMK w Toruniu. Na lektorat uczęszczają przede wszystkim studenci sławistyki, a także słuchacze innych kierunków oraz niektórzy asystenci. W obecnym semestrze liczba słuchaczy wynosi 26 osób. Zajęcia prowadzone są w pięciu grupach, mianowicie: lektorat dla początkujących, dla zaawansowanych, ćwiczenia z konwersacji polskiej, konwersatorium z literatury współczesnej, lektura wybranych artykułów z prasy polskiej (dzienniki: "Trybuna Ludu", "Życie Warszawy"; tygodniki: "Życie Literackie", "Literatura", "Kultura", miesięcznik "Polska").

Dr Jerzy Kasprzyk